

Ympäristö- ja energiaministeriö
Ruotsin ympäristöministeri
Karolina Skog

Pohjoismaiden neuvosto
Ved Stranden 18
DK-1061 København K
Tanska

Vastaus Pohjoismaiden hallituksille esitettyyn kirjalliseen kysymykseen E 1/2018 pohjoismaisesta yhteistyöstä merten mikromuovin vähentämiseksi

Kysymys:

1. Mitä sellaisia merten mikromuovin vähentämiseksi tehtäviä konkreettisia toimenpiteitä, joissa Pohjoismaiden hallitukset voivat tehdä yhteistyötä, on tähän mennessä määritelty?
2. Onko mahdollista käynnistää pohjoismaisen yhteistyö tekonurmen käyttöä koskevan ohjeistuksen laatimiseksi pohjoismaisen muoviohjelman puitteissa?

Pohjoismaiden hallitusten vastaukset:

1. Mitä sellaisia merten mikromuovin vähentämiseksi tehtäviä konkreettisia toimenpiteitä, joissa Pohjoismaiden hallitukset voivat tehdä yhteistyötä, on tähän mennessä määritelty?

Kaikki Pohjoismaiden hallitukset pitävät merten roskaantumiseen ja mikromuovin leviämiseen liittyviä kysymyksiä erittäin tärkeinä. Ilmiön aiheuttama haaste on kouriintuntuvasti havaittu viime vuosien aikana. Mikromuoviongelmaan liittyy edelleen monia avoimia kysymyksiä, kuten mistä mikromuovi on peräisin, miten se leviää ja mitä vaikutuksia sillä on ihmisille ja ympäristölle. Pohjoismaissa on käynnistetty selvityksiä, jotta saataisiin lisää tietoa mikromuovin lähteistä ja leviämisen syistä sekä toimivista keinoista leviämisen ehkäisemiseksi. Monissa maissa pyritään nyt myös käynnistämään kansallisia käytännön toimia mikromuovin leviämisen ehkäisemiseksi sen lisäksi, että seurataan kansainvälistä työtä ongelman ratkaisemiseksi.

Tällä hetkellä mikromuovin leviämisen estämiseksi eri Pohjoismaissa suunnitellut ja toteutetut toimenpiteet ovat vielä suhteellisen varhaisessa vaiheessa, minkä vuoksi yhteispohjoismaisia toimia merten mikromuovin

vähentämiseksi voidaan pitää jokseenkin ennenaikaisina. Pohjoismaisella tasolla tehdään kuitenkin tärkeää yhteistyötä mikromuoviongelman ratkaisemiseksi esimerkiksi tietoa kartuttamalla. Viime vuoden toukokuussa Pohjoismaat sopivat pohjoismaisesta muoviohjelmasta, jonka tavoitteista monet ovat tärkeitä meriin päätyvän muoviroskan vähentämisen kannalta. Seuraavat hankkeet on jo käynnistetty tai ovat käynnistymässä (vastuussa oleva työryhmä, status):

Objective 9: The Nordic programme to reduce the environmental impact of plastic enhances knowledge of the occurrence and fate of microplastics in the environment.

- Mikromuovi merenpohjan eläimissä ja kerrostumissa arktisella merialueella (HAV¹, käynnissä).
- Mikro-, meso- ja makromuovit kaupallisesti merkittävässä Pohjoismaiden aluevesien merieliöissä (HAV, päättynyt).
TemaNord-raportti: [Micro-and macro-plastics in marine species from Nordic waters](#)
- Mikromuovi pohjakaloissa ja merieliöissä Pohjoismaiden rannikko- ja merialueilla mukaan lukien mikromuovin mahdolliset vaikutukset Pohjoismaiden biotaloudelle (Norjan puheenjohtajakauden hanke, käynnissä).
- Merten roskaantumisen – kartoitus upotettujen sotatarvikkeiden mikromuovipäästöistä (NAG² + HAV, käynnissä).
- Katupöly, maalihiukkaset, kuidut ja muut ympäristön fyysisiin ja kemiallisiin ominaisuuksiin vaikuttavat kaupunkien pienhiukkaspäästöt Pohjoismaiden rannikkovesissä (HAV, käynnissä/päättynyt).

Objective 10: The Nordic programme to reduce the environmental impact of plastic enhances the growing body of knowledge on microplastics' effects on the marine biota, aquatic environment, human health and marine industries.

- Mikromuovi pohjakaloissa ja merieliöissä Pohjoismaiden rannikko- ja merialueilla mukaan lukien mikromuovin mahdolliset vaikutukset Pohjoismaiden biotaloudelle (Norjan puheenjohtajakauden hanke, käynnissä).

¹ Pohjoismainen meriryhmä

² Pohjoismainen jäteryhmä

- Myrskylintujen vatsasta löytyneen muoviroskan analysointi (HAV, aloitettu/käynnissä).

Objective 11: The Nordic programme to reduce the environmental impact of plastic promotes measures and exchange of information about experiences between the Nordic countries about cutting emissions from land-based sources of microplastics.

Pohjoismaiden ympäristöviranomaisten edustajia kutsuttiin koolle vuonna 2017 jakamaan kokemuksia ja keskustelemaan mahdollisuuksista tiivistää yhteistyötä. Pohjoismaiden kansallisista muovin ja mikromuovin parissa tehtävistä hankkeista on tehty kartoitus.

Objective 12: Through the Nordic programme to reduce the environmental impact of plastic the Nordic countries support the development of globally harmonised definitions, terminology and methods for measuring and monitoring the impact of, and trends in, plastic litter and microplastics in the environment.

- Merivesinäytteiden sisältämän mikromuovin tunnistamisessa sovellettavien mikrospektroskopian tutkimusmenetelmien optimointi ja yhdenmukaistaminen (HAV, käynnissä).
- Merivesinäytteiden oton ja mikromuovinäytteiden analysoinnin yhdenmukaistaminen Pohjoismaiden merialueilla (HAV, aloitettu/käynnissä).

Pohjoismaat ovat myös lähettäneet useita yhteisiä ehdotuksia EU-komissiolle liittyen sen työhön EU:n muovistrategian laatimiseksi. Maat korostivat muun muassa tarvetta mikromuovin vastaisiin toimiin EU-tasolla. EU-komissio julkaisi muovistrategian aiemmin tänä vuonna, ja siinä esitetään mikromuovin vastaisia käytännön toimia.

Ne Pohjoismaat, jotka ovat myös Itämeren suojelukomission (HELCOM) jäseniä, ovat sopineet Helcom Marine Litter Action Plan -toimintasuunnitelmasta ja Itämeressä olevan mikromuovin vastaisista toimista. Tässä yhteydessä kehitetään muun muassa terminologiaa ja menetelmiä valvontaan ja määritellään makro- ja mikrohiukkasten kiintiöt vastaamaan EU-tasolla tehtävää työtä.

2. Onko mahdollista käynnistää pohjoismainen yhteistyö tekoturmen käyttöä koskevan ohjeistuksen laatimiseksi pohjoismaisen muoviohjelman puitteissa?

Monissa Pohjoismaissa tehdään parhaillaan työtä tekoturmikenttiin liittyen niin kuntien kuin valtionkin tasolla. Pohjoismaiden hallitukset kannattavat

tiedon ja kokemusten vaihdon muodossa tehtävää yhteistyötä tässä kysymyksessä. Tällaista yhteistyötä voidaan tehdä joko epävirallisena muoviyhteistyönä viranomaistasolla tai toteuttamalla pohjoismainen muoviohjelma.

Pohjoismaiden hallitukset katsovat, että kysymykseen on nyt vastattu.

Karolina Skog